

SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 15.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Brunkeberg 14 97.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 15 Oktober 1908.

Expedition: Kammakaregatan 6.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonspris 20 öre pr petitråd.

28 Årg.

Peter Cornelius.

Sedan vi här vid ett par tillfällen haft nöjet att få höra den danske tenoren, operasångaren Vilhelm Herold, först 1901 derefter 1903 och senast i början af detta år, har vår längtan att äfven få höra på vår operascen hans konfrater vid Köpenhamnsoperan, den nu likasom han i utlandet berömde operatenoren Peter Cornelius, först nu blifvit tillfredsställd genom hans i dessa dagar på vår Kgl. teater började gästspel. Om detsamma kunna vi först i ett följande nummer redogöra, emedan detta lägges i press samma dag hans första uppträdande här eger rum såsom Lohengrin. Hans specialitet och berömdhet som Wagnersångare är bekant och vi motse därför med stort intresse hans följande gästspel som Sigmund och Sigfrid, hvarjemte detta äfven skall omfatta Simson i »Simson och Delila».

Det gick ett rykte att hr Cornelius

denna höst skulle vara engagerad för Amerika och att hans gästspel här därför skulle uppskjutas. Förhållandet var emellertid att han erbjudits engagement vid Metropolitan-operan i New York under fem månader 1910 för det ansevärdiga gaget af 65,000 kronor, men sångaren ville ej binda sig der för mer än två månader. Han har äfven från München mottagit ett smickrande anbud att medverka vid dervarande festspel under nästa sommar. Det är hr Cornelius' framgångar under senare åren i Bayreuth och London som gjort honom så eftersökt.

Då vi strax efter hr Cornelius' ankomst till Stockholm gjorde ett besök hos den liflige och älskvärde konstnären på det hotell, der han tagit sin bostad jemte sin maka, hade han den vänligheten att lemna oss sitt, hvad vi kunna konstatera, lyckade porträtt, hvilket vi här nedan återgifva jemte meddelande af några biografiska notiser.

Peter Cornelius, är född 1865 i närheten af Köpenhamn på en hans far

tillhörig herrgård. Han lärde sig då mejeriyrket, men det gick ej bra med landtbruket och han måste bege sig till Köpenhamn att söka sin utkomst. Han blef då vid 16 års ålder köksmästare der med goda inkomster, och när fadern dog fick han bli ett stöd för familjen. Han kunde emellertid få råd att gå på kungliga teatern och höra operamusik, det bästa han visste. Till Köpenhamn kommo då de svenska operaartisterna Arvid Ödmann och fröken Selma Ek, som med stor framgång uppträdde på operan i »Romeo och Julia». En afton då han hörde dem der talade han vid impressarion Folmer Hansen, som tyckte sig på hans organ finna att han hade sångröst. Detta uppmuntrade honom att lära sig sångkonsten. Sina anlag som sångare fick han först utbilda för den ansevärde tenorsångaren Jens Larsen Nyrop, som från 1862 i 20 år var anställd vid Köpenhamnsoperan. Sedan hade han der till lärare Leopold Rosenfeld, bekant som sånglärare och fruktsam sång-

Peter Cornelius.

Alexander Heinemann.

komponist. Färdig att framträda på operascenen debuterade han 1892 som *Toreadoren* i »Carmen» — han var nämligen på den tiden baritonsångare. Vid denna tid träffade han den svenska sångerskan Ellen Gulbranson, som spådde honom att han skulle göra lycka som tenor och sjelf började han tro derpå, då han vid en konsert i stället för Herold som insjuknat inöfvade och sjöng Lohengrins afsked i rätta tonhöjden. Efter sitt engagement vid Köpenhamns operan sjöng han der i 10 år som baryton, utförande en mängd roller såsom *Don Juan*, *Valentin* i »Faust», Grefve *Luna* i »Trubaduren», *Sjökonungen* i »Vikingablod» etc.

Han begaf sig så till Paris för att utbilda sin tenorröst under ledning af Devillier. Derefter reste han till Berlin, der han studerade sång för tenorsångaren Julius Lieban, en af Berlinoperans bästa förmågor. Genom den bekante operatenoren Naval blef honom sedan rekommenderad en italiensk lärare Spiro, som genom resor med den berömda Tamagno lärt mycket af sångkonst. Sålunda förberedd att inträda i operatenorernas led debuterade hr Cornelius som *Achilles* i »Iphigenia i Aulis», och sedan har tenorhjälfarna i Wagners musikdramer och operor varit hans specialitet. *Sigfrid* kreerade han sålunda 1903 vid »Sigfrids» premiär i Köpenhamn och i »Ragnarök» två år senare. Som *Lohengrin* och *Walther Stoltzing* i »Mästersångarna» har han också firat triumfer, och hela »Ringens» tillhör honom, således äfven *Sigmund* i »Valkyrian». Det var också för sistnämnda parti, som han af fru Cosima Wagner, sedan hon fått kunskap om hans rykte som Wagner-sångare, blef kallad att medverka bland de utvalda storheterna vid festspele i Bayreuth 1906. Den bekantskap han gjort med den berömda dirigenten Richter torde ha föranlett att han rekommenderats till Bayreuth. Utlandets uppmärksamhet var nu fästad vid honom, och så fick han förra året mottaga det hedrande anbudet af engagement vid Coventgarden i London för fyra säsonger, hvilket han ock antog. I maj detta år sjöng sålunda hr Cornelius på nyssnämnda teater under den stora tyska säsongen Sigmund och Sigfrid samt Lohengrin och *Rinaldo* i Glucks »Armida», en framställning som vi sett nämnas såsom mycket verkningsfull både till sång som spel. I London sjöng han äfven vid de engelska föreställningarna Sigfrid på landets språk. Han berättar härom, att när han engagerades kunde han ej ett ord engelska, men på några månader hade han inöfvat partiet med tillhjälp af en engelsk kapellmästare, som London-operan skickade honom till Danmark.

Under den tid hr Cornelius tillhört operan i Köpenhamn har han utfört bortåt 80 roller, hvilka, utom de ofvan nämnda, här ej kunna specificeras.

För ett år sedan blef han utnämnd till Kgl. dansk kammarsångare och var dessförinnan Dannebrogsskridare.

Efter sitt gästspel här skall hr Cornelius medverka vid en Wagnerkonsert i Göteborg. Derifrån reser han hem till Köpenhamn att uppträda i Nibelungsringen och begifver sig i januari till London.

Alexander Heinemann.

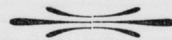
Den tyske sångkonstnären Heinemann, med hvilken vi nyligen här i Stockholm fått göra bekantskap på hans konserter och hvars porträtt vi med anledning deraf här meddela, är född d. 23 maj 1873 i Berlin. Ursprungligen bestämd till köpman dref honom kärlek till konsten att egna sig åt musiken. Så blef han efter gjorda musikstudier en lång tid anställd i flere större teaterkapell som konsertmästare. Han var en mångsidig musiker, ty han spelade violin, viola och blåste tenorhorn samt tuba.

Genom en händelse kom hans förre sånglärare från skolan att höra honom sjunga och upptäckte hos honom en högst lofvande sångtalang. Han trädde så in i det Sternska musikkonservatoriet i Berlin 1893 och studerade sång för dess direktis, den utmärkta sångerskan och lärarinnan Jenny Meyer, sedan för prof. Adolf Schultze. I teori och harmonilära hade han till lärare prof. Ludvig Bussler och i komposition prof. Arno Kleffel. År 1896 gaf Heinemann sin första konsert på Berlins Singakademie med ovanlig framgång. Den följde honom ock i ökad grad när han sedan lät höra sig i andra af Tysklands större städer, där han snart blef en favorit hos publiken. Från hemlandet sträckte han sina konsertresor till London, Paris, Wien, Budapest, Prag, Amsterdam, Brüssel etc. och har senast i Köpenhamn och Kristiania firat triumfer. Heinemann är för nästa år engagerad för Amerika på ytterst förmånliga villkor.

Vid större musikfester i Tyskland har hr Heinemann medverkat och räknats bland de bästa solisterna. Så vid Oratorieföreningen i Tilsit 1899, då programmet upptog Gades »Comala» och Schumanns ballad »Des Sängers Fluch». Man yttrade då om honom: »Herr Heinemann är ej endast begåfvad med en klangskön stämma, utan visade sig ock som en ytterst temperamentfull sångare». I Posen omnämnas han 1900 »bland utmärkta solister», deltagande i utförandet af Bachs Hmoll-messa, och då vid en musikfest i Kiel 1906 Gernsheims »Hafis» uppfördes, hette det: »Hufvudpartiet var anförtrödt åt herr Alexander Heinemann, den röstväldige barytonen, i alla delar, hvad värme i uppfattningen och

glans i framställningen beträffar, den utmärktaste representant».

Herr Heinemann har också egnat sig åt lärarefacket, i det han under åtta år var förste sångprofessor vid Sternska konservatoriet. I Berlin har han varit en bland de mera eftersökta sånglärarna och haft elever från flere främmande land, äfven skandinaver. Större konsertresor nödgade honom emellertid att inskränka undervisningen, och på senare tid har han utslutande egnat sig åt konserterande. Utmärkelser i form af ordnar och medaljer ha icke fattats honom och sedan flere år bär han titeln af kammarsångare.

Musikalisk omvändelse.

Allmänna Tyska Musikföreningen hade sistlidne sommar från 30 maj till 5 juni en stor musikfest i München med program af operor, orkesterverk, och kammarmusik samt större och mindre vokalverk. Åtskilliga underliga saker fick åhörarna dervid göra bekantskap med. Det som der af nyheter i kompositionsväg presterades ger en dr. Leop. Schmidt anledning till en uppsats i »Die Signale», som har sitt intresse i bedömandet af nutidens musik och musikalstring. Författaren hör dock ingalunda till de »stock-konservativa», det må anmärkas. Uppsatsen följer här.

Det var i München vid tonkonstnärnsfesten. Vi suto, en liten krets af musiker och musikvänner tillsammans, och under det friska intrycket af de nyss hörda verken vände sig naturligt nog samtalet kring de musikaliska frågorna för dagen. I tydlig misstämning hade alla lemnat konserten, de oförbätterliga optimisterna, för hvilka allt som de unga och yngsta ha att uppvisa är liktydigt med framsteg, mer än skeptikerna, hvilka den betänkliga vändning som vår musikaliska utveckling smånigom tagit sedan länge ej undgått, och hvilka därför knappast kände sig utsatta för någon missräkning. Hvad man upplefvat verkade också allt för nedstämmande. Var verkligen det, som man fann vara sista årets vinst, resultatet af en med så högtflygande planer framdrifven rörelse som den Wagner-Lisztiska epigonskarans, då hade sanneligen utvecklingen stannat på en död punkt. Och med ängslan frågade man sig hvad man kunde ha att vänta af den närmaste framtiden.

På många håll kom man till tals om hvari orsaken till produktionens beklagensvärda försämring vore att söka. Helt öppet bekände en ledande person att han ej vidare kunde tillkämpa sig något deltagande för det unga släktets skapelser. De som hörde till »framstegsmännen» borde hålla sig för sig själfva; han kunde endast höra

musik som »hade något att säga» honom, något i sig själf färdigt.

Och är ej detta den ståndpunkt, som hvarje åhörare är berättigad att intaga rörande konsten? Visserligen har i alla tider en gäsning varit rådande och expirerandet är oskiljaktigt från skapandet. Men hur är det väl ställt med skaparkraften i en tid, som ännu nästan endast frambringar expirement? Mig intresserar det hufvudsakligen att sysselsätta mig med de orsaker som kunna liggå till grund för det allmänt kända missförhållandet mellan innehåll och dess framställning i nyare tonsycken. Hur kommer det sig, att de moderna ej kunna tycka sig göra nog i komplicering af uttrycksapparaten och att de likväl med alla dessa medel gifva så litet af innehåll? Icke allenast missbruket af och den derigenom åstadkomna värdenessättningen af dissonanserna, utan än mer stegringen af klangstyrkan till ett beständigt skriande och dundrande fortissimo är en af de symptom som ej kan undgå någon. Den högljuddhet som hör till dagordningen i vår musik synes mig vara något som man bör allvarligt begrunda. Kanske leder sådana tankar på väg att med allt större ängslan öppet tillstå missbelåtenheten och frammana mera tillfredsställande förhållanden. Den som skriker känner sig ha orätt, säger man. Det moderna orkesterspråket påminner, der det tar afstånd från all måtta och dynamisk ekonomi, icke sällan om en människas vredesutbrott, som ej vill tillstå sin vanmakt i kampen. Den som deraf sluter att musiken kämpar med ämnesföremål som gå utöfver dess framställningsförmåga har nog träffat det riktiga.

I en punkt stämde det nämnda bordssällskapet i München öfverens: att det ej längre kunde fortfara på detta viset, att ett bakslag inom kort vore att förvänta. Småningom hade det förberedt sig, påskyndadt genom excesserna hos de allra modernaste, ja här och der hade det redan inträdt, i publikens stämning, i pressen, i åsikterna hos framstående musiker, i månet verk af nyaste datum. Men ännu finns det sådana som bära sig vildt åt och ej märka att smaken redan utvecklat sig längre och att framtidsidealet för i går lätt kan räknas till det passerade. En alltför tvär utveckling skulle göra för lägenheten ännu större. Men det visar sig dock tydligt att flertalet åhörare af vissa noviteter icke känner sig i sitt inre lyckliggjordt och rikare utan förtröttadt eller bära de otrognas leende på läpparna; också hände det att vid denna tonkonstnärsfest i München anhängarna af olika riktningar gäfvö tydligt uttryck åt sin missräkning och sitt missnöje. Der behandlades saker allvarligt, hvilka egentligen ingen vidare tog på allvar, och man kan ej tillbakahålla den känslan, att om en gång högt och öppet uttalas, hvad som

nu alla i förtroligt samspråk tillstå, hela härligheten ett tu tre störta samman. Och likväl äro vi alls icke reaktionära i den gamla meningen utan mer än någonsin vännar af framsteg. Det är sålunda något som ej hänger rätt ihop; de musikaliska par force-ryttarne har råkat in i en återvändsgränd.

För icke lång tid sedan hade väl ingen kunnat tro att dogmen om det allena saliggörande Wagnerska dramat skulle kunna rubbas i sina grundvalar. Sedan ett årtionde (efter Brahms' död) har det emellertid visat sig att vid sidan af dramat mångahanda andra ideal kommit till giltighet, och den så kallade nytyska skolan hade i Richard Strauss åt sig frambragt en antipod och ännu en nydanare. Under det mäktiga inflytandet af hans skapelser segrade den materiella riktningen öfver den idealistiska, och med tekniken som sjelfständigt mål, bedrefs så en kult, sådan som aldrig tillföre. Den »syfoniska dikten» blef tummelplatsen för musikaliska korybanter, och snart trängde äfven in i kammarmusiken och sången en bedröflig smakförvildning, hvilken snart uppenbarade sig än som grof materialism, än som affekterad askes och impotens. Med det fria anloppet och teknikens emancipation hade ej på samma gång uppenbarat sig de genier, som förmådde vandra förebildens säkra bana, den förebild som aldrig åsidosätter musikens genomträngande af poetiska element och dess arkitektoniska byggnad, som aldrig afkläder sången den värme som tillhör en spontant känd och likaså verkande stämning. Excentriciteterna hos oskönheten och larmets apostlar ha vi med rysning fått upplefva. Dem har man att tillskrifva om den allra nyaste riktningen hastigare än andra affärdas. Tecken till att vi åter stå inför en vändning ha icke saknats. I München gjorde de sig endast mera bemärkbara i den glädjande öfverensstämmelsen hos alla klarsynta, hvilka nu, som man kan hoppas allt mindre skola underlåta att yttra sin verkliga mening. Man behöfver väl icke mera befara att blifva missförstådd, om man i detta hänseende talar om en »omvändelse» i musiken. Det såsom nödvändigt förnumna skall blifva ett faktum, äfven om musikidkandet ej genast låter det komma till erkännande och det fall skulle inträffa att vi längre än det kan tyckas ha att vänta derpå.

Musikbref.

Af Anteros.

Från Danmark.

15 Sept.

Medan för »det konglige theater» i Köbenhavn dess nu mest uppburna operasångare, den förträfflige tenoren Wil-

helm Herolds namn konstituerar den magnet, tack vare hvilken densamma har tillfredsställelsen att antända sin röda lykta, med andra ord att annonsera utsåldt hus, utgör en ny violinstjerna, *Little Ilka*, den utomordentliga uppenbarelsen på dervarande »Scalas» varitéhimmel. Redan den baresligt naiva apparitionen af denna i äkta nordisk skönhet strålande, omkring femtonåriga flicka med sitt af gyllne lockar omgifna ansigte och sin välformade, af en Mignon-artad dräkt prydd gestalt för öskt tanken till den svenska primadonnan, som i sin barndom med sitt älsklingsinstrument vandrade rundt landsbygden. Men då man en stund lyssnat till hennes lika tekniskt remarkabla, som djupt sjäfulla spel, kan man ej annat än beklaga, det en så sällsynt, om och ännu ej fullt utvecklade talang inom en dylik atmosfär måhända riskerar att förkvävas.

Från Tyskland.

Aug.—Sept.

Mozarts »Entführung». Wagners »Parsifal».

München har jemväl denna sommar häfdat sin rangplats såsom Tyska rikets konst- och teaterstad »par excellence». Förutom den i och för årets industriutställning konstruerade »Künstlertheater» med hufvudsakligen inom det klassiska dramat vald och af dervarande hofteatrars artister tolkad repertoar, har dessas nye ledare frih. *Albert von Speidel* äfven med hänsyn till de årligen återkommande festspelen blifvit de Possartska traditionerna trogen. På en Mozart-cykel, begynt d. 1 aug. å Residenztheater och bestående af *Die Entführung aus dem Serail*, *Figaros Hochzeit*, *Così fan'tutte* och *Don Juan* — likaledes representerad med den ursprungliga italienska titeln *Don Giovanni* — följde, å Prinzregent-teatern en längre *Wagner-dio*, upptagande tvenne serier af Nibelungsringen samt *Meistersinger*, *Tannhäuser* och *Tristan und Isolde*. Freqvensen var nu, om möjligt, ännu starkare än tillföre, hvarför vi allenast tack vare den förbindlige teaterchefens speciella tillmötesgående lyckades få öfvervara den förstnämnda af ifrågavarande, under medverkan af Berlin operans främste hjeltetenor *Ernst Kraus* och andra celebriteter gifna föreställningar.

Det femtonde i ordningen af Mozarts musik-dramatiska verk, rönt *Die Entführung aus dem Serail* eller *Belmonte und Constanze* vid sitt allra första uppförande å Wiens hofteater år 1782 en framgång, hvilken vida öfverträffade den, som kommit dess närmaste föregångare »*Idomeneo*» till del, samt blef hans första triumf såsom äkta tysk konstnär och skänkte honom en afgörande seger öfver den hittills der förhärslande italienska ope-

ran, hvars mest betydande representant var den honom vida underlägsne Salieri. Inom kort med verkligt jubel helsad å Tysklands förnämsta scener, inledde hans förstnämnda, ursprungligen »sing-spiel» betitlade skapelse en ny era för det tyska musikdramat; också helsades detsamma vid sitt framträdande i Dresden med entusiastiska loford af ingen mindre än C. M. von Weber.*) Texten, efter en redan komponerad librett**) under starkt inflytande af Mozart sjelf omarbetad af *Gottlieb Stephanie*, med sitt nästan om en barnsaga erinrande, på samma gång naivt känslofulla och glädtiga innehåll, kunde ej bättre harmonierat med den förres af ungdomlig friskhet och tjuskraft sprudlande genius. För diktens mera sentimentala sida, Belmontes och Constances trofasta, alla faror och olyckor trotsande kärlek, hade han särskildt inspirerats vid tanken på sin egen älskade, Constanze Weber, med hvilken hans ändtligen något förbättrade ställning tillät honom att kort efter »Entführungs» urpremiär knyta Hymens band. Det skulle föra oss för långt att närmare ingå på den ej mindre i förevarande opera än i Mozarts öfriga verk å härliga melodier så rika musiken, hvaraf allenast må framhållas dess sällsynt delikata instrumentation.

Att ha, i en ock svårigen öfverträffad framställning, med sin repertoar ånyo införlifvat »Die Entführung», ländar Münchens hofteatrar till så mycket större heder, som densamma oförklarligt nog numera ytterst sällan kommer till uppförande ens å någon tysk teater. I första rummet är hofkapellmästaren *Felix Mottl*, en ej mindre ypperlig Mozart- än Wagner-dirigent, förtjent af det varmaste erkännande. Bland solisterna framstod fru *Hermine Bosetti* isynnerhet genom sin briljanta koloratursång samt hade i hr *Raoul Walter* en både musikaliskt och dramatiskt värdig »partner», om ock den förra, så tjusande i subrettroller, uppenbarligen ej var på sitt rätta område i ett så sentimentalt parti som Constances och den senare föreföll något väl bedagad för att illusoriskt återgifva den i sin ålders blomma befintlige ädlingen *Belmonte*. Så mycket mera juvenil charm och skalkaktighet utvecklades af det andra kärleksparet, de nyssnämndas resp. kammarjungfru och betjent, frk. *von Fladung* och hr

*) Dennes *Oberon*, som ju jemväl utgör en den trofasta kärlekens »Höga visa» och ifråga om orientaliskt färgmåttade scener väl öfverträffar »Enleveringen», har nu i höst ett 400-tal gånger gått öfver Dresden-operans scen, der särskildt dess ock af stort varande »mise-en-scène», i största möjliga perfektion kommer till heders. Inom parantes sagdt, hafva plafondmålningarna i nämnda teaters ståtliga foyer f. n. blifvit till den grad illa medfarna, att vederb. sett sig nödsakade med snaraste skrida till deras renovering.

**) Af *Christ. Fr. Bretzner* med musik af *Johann André*; efter Mozart användes densamma ytterligare till operor af *Dietter*, *Knecht* och *Kuzzi*.

Felmy, hvarjemte båda hennes två arior och hans romans utmärkt kommo till sin rätt. Såsom den turkiske uppsyningsmannen, en sannskyldig buffaroll, glänste hr *Sieglitz* med sin saftiga komik och präktiga bas; hans husbonde paschan (hvilken till sist ädelmodigt återskänker friheten åt de i hans våld hemfallna begge älskande paren med uppoffring af sin egen passion för den sköna Constanze) framställdes af hr *Bauberger* med vederbörlig »grandezza» och nobless. Trots att han är en af pjesens hufvudpersoner, är rollen icke ett sångparti. — Uppsättningen utgjorde ett värdigt motstycke till »mise-en-scène» af »Cosi fan'tutte», medan enligt pressens förmenande »Don Giovanni», som ju ock, speciellt i sista akten, är vida mer kinkig, lemnade rum för flerfaldiga anmärkningar.

* * *

Äfven till *Bayreuth* torde i sommar Wagner-dyrkarne hafva vallfärdat mera talrikt än förut, och bland dessa märktes efter vanligheten åtskilliga medlemmar af Europas regerande hus, framför allt de tyska staterna. Enär sedan långt tillbaka alla biljetter voro utsålda*) och journalister, utan undantag, här ej åtnjuta de ringaste förmåner, kunde man skatta sig lycklig att i en händelsevis ledig »Fürstenloge» erhålla en plats för 40 mark. Men vare nog sagdt, att bevisandet af en »Parsifal»-föreställning konstituerar en rent af ovärderlig njutning, i det att, oafsedt de liksom i *Richard Wagners* operor öfverhufvud oundgängliga longöerna, väl ingen dramatisk-musikalisk skapelse nått idealet så nära som detta »bühnenweihfestspiel», hvilken af hjeltesaga och religiöst »mysterium» sammansatta handling oemotståndligt måste gripa fantasi och känsla samt verka nästan såsom en uppenbarelse i förening med en visserligen svärfattlig musik, hvars hardt när öfverjordiska skönheter emellertid vid hvarje förnyadt åhörande alltmera träda i dagen.

Representationerna af *Nibelungen* och *Lohengrin*, om hvars regie *Siegfried Wagner* lär gjort sig synnerligen förtjent vid detta sitt första försök såsom instruktör, hade vi ej tillfälle att öfvervara, och må vi därför allenast yttra några ord om den äfven i år utomordentligt pietetfulla tolkningen af *Parsifal*, hvilken i alla hänseenden erbjuder kolossala svårigheter för utförandet. Det tyckes till och med, som om de styrande i *Bayreuth*, hvarifrån fru *Cosima* nu för första gången på grund af helsoskäl varit nödsakad hålla sig fjerran, med en viss »jalusi» vinnlägga sig om förevarande verk, sin mästares inspirerade »svanesång», som först 1911 får

*) I München och Nürnberg utbjödos i andra hand några dylika till 80 å 100 mark, medan det egentliga priset är 20 m.

upptagas på andra scener. Alla hufvudroller voro dubblade.

Titelpartiet utfördes af *Carl Burrian* från Dresdens hofteater och den unge tenoristen *Alois Hadwiger*. Den förre var öfverlägsen i fråga om sången, men den senare verkade dramatiskt mera illusoriskt tack vare en för hjelteynglingen mera egnad apparition. Såsom gralkonungen Amfortas och i *Kundrys* — väl den minst tilltalande af Wagners hjeltinnor — ytterst kräfvande uppgift med dess tre distinkta »metamorfoser» af hexa, siren och botgörerska sågo vi ett par vid tyska teatrar engagerade, utmärkta engelska artister, *Clarence Whitehill* och *Edith Walker*; med dem alternerade *Rudolf Berger* från Berlin-operan — jemväl en imponant representant för gralridderskapets dödsfiende, trollkarlen *Klingsor* — och *Martha Leffler Buckard* från hofteatern i Wiesbaden. Den gamle präktige gralväktaren *Gurnemanz* interpreterades af *Felix von Kraus* och *Richard Mayr*, förste riddaren af *Otto Briesemeister*. Orkesteranförarens namn var »mirabile dictu», ej utsatt å programmet — han är ju ock jemte hela sin armé osynlig i *Bayeruth*-teatern —, men lär varit Berlin-hofkapellmästaren dr *Muck*, en verkligt första rangens Wagner-dirigent. Till den af »*Parsifal*» framkallade, upphöjda ja underbara stämningen, väl utan motstycke inom teaterns värld, bidro i väsentlig mån de härliga scenbilderna, särskildt den redan från teknisk synpunkt beundransvärda, rörliga dekorationen under *Parsifals* vandring till graltemplet och den magnifika kupolsalen i detsamma, hvarest vid det hänförande gralmotivets toner den kostbara vätskans konsekration försiggår.

I den af ett sällskap under mecklenburgske kammarsångaren *Herman Guras* ledning upprätthållna sommar operan i »*Neues Kgl. Operntheater*» i *Berlin* torde otvifvelaktigt såsom dess mest fullödiga prestation böra betecknas *Modest Menzinskys**) för stockholmarne välbekanta inkarnering af titelpartiet i *Tannhäuser*. Son till den framlidne, berömda München-barytonisten *Eugen Gura*, representerade direktören sjelf *Wolfram* dramatiskt ganska värdigt, men röstens verkade, måhända på grund af indisposition, mindre tilltalande. Deremot visade sig fru *Mahlendorff* ega samtliga förutsättningar för en idealisk *Elisabeth*. Vida öfverlägsna i allo äro naturligtvis de ordinarie Wagnerföreställningarna under säsongen i »*Opernhaus*», hvilket för öfrigt inom kort firar — »*Figaros* bröllop» för 500:de gången. Ehuru denna scens allra förnämsta förmågor ej medverkade vid en *Lohengrin*-representation, dirigerad af hr *von Strauss* samt med hrr *Carl Jörn* — en utan like, underligt fager svanriddare — och *Bischoff* —

*) För närmaste tiden anställd vid *Lem-burgs »Stadttheater*.

Telramund, frk. *Francis Rose-Elsa* *) och fru *Plaichinger-Ortrud*, var återgifvandet af den beskaffenhet, att man väl kan fatta det ifrågasvarande föreställningar oaktadt de höga biljettpriserna — parkett: 10 mark — städse draga fulla hus.

Trots pressens stränga dom, att ej tala om den oerhörda konkurrensen i Berlin på det sceniska området, utgör den stora historiska pantomimen *Sardanapal*, en ny bearbetning af *Paul Taglionis* gamla balett med samma titel, alltsedan dess uppförande på kejsarens speciella önskan vid »parad»-representationerna i »Opernhaus» d. 1 sept., en kolossal attraktion och Hans Majestät själf försummar sällan att närvara, då hans senaste favoritpjäs står på programmet. Det kan ej heller förnekas, att densamma med sina pompösa tempel- och palatsinteriorer, sina karaktäristiska svärds- och odaliskdanser **) samt en syperb och i minsta detalj stiltrogen utstyrsel är af utomordentlig effektverkan, ytterligare förhöjd genom den af hofkapellmästaren i Wiesbaden, prof. *Josef Schlar*, enligt uppgift, med fri användning af assyriska originalmotiv och enskilda delar af det ursprungliga partituret, komponerade musiken... alltså i sin helhet en verklig arkeologisk studie!

Inledt med en prolog, der forntiden och vetenskapens företrädas af hofskådespelerskorna v. *Arnauld* och *Lindner*, avslutas stycket, hvars äkta assyrisktyska långgrandighet ökas genom att pauserna mellan de af versifierade monologer föregångna akterna sammanlagdt upptaga en god timme, med den i ordets bokstafliga bemärkelse lysande autodafé, i hvilken Ninives sista herskare — personifierad af hr *Nesper*, jemväl en af de mera betydande medlemmarne inom »Schauspielhaus» personal — hellre än att lefvande falla i fiendernas händer jemte sina sköna kvinnor och omätliga skatter offrar sig själf åt lågorna.

Eugen d'Albert efter Rich. Wagner, *Tiefland* efter »Parsifal»! Att döma af den af undert. å »Kom. Oper», hvarest den förres till upptagande å Stockholms-operan afsedda musikdrama på mindre än ett års tid gifvits öfver hundra gånger, (***) bevisade senare hälften af detsamma, är det uppenbarligen en den veristiska operariktningens ättelägg. Tyvärr synas den redan i fråga om handlingen, som här af författaren *Rudolph Lothar*, förlagts till Spanien,

*) I likhet med ett par andra af teaterns sjuetter, *Geraldine Farrar* och tenoren *Mallenper* af nordamerikansk börd.

**) Förutom dessa under andra aktens festorgie exekverade balettnummer förekomma inga dylika så när som på ett af *Sardanapals* favoritslafvinna, »alias» karens primadonna *dell'Era* i slutscenen dansadt »solo».

***) Än mera tur har förstnämnda teater haft med *Offenbachs* fantastiska opera *Hoffmans Erzählungen* (»H—s sagor»), som derstädes redan uppnått en 400 föreställningar.

i förspelet uppe bland Pyreneerna samt i styckets begge akter, hvilka försiggå i ett och samma »rum» hos den förmögne patronen *Sebastianó* på det kataloniska låglandet — hvaraf pjesens namn —, för uppnående af största möjliga realism rent af lägga an på att verka motbjudande. Slutet är verkligen »packend» i all sin ohöljda brutalitet, då herden *Pedro* för att befria sin älskade *Marta*, jemväl i *Sebastianos* tjänst, från hans lystna »avancer», stryper sin husbonde. I afseende på utförandet under »Komiske Oper's» italienske kapellmästare *Egisto Tangos* förtjenstfulla ledning må allenast anföras, att det kvinnliga hufvudpartiet hade en utmärkt framställarinna i *Maria Labia* — *Faustas* syster*) — och att den nyengagerade barytonsångaren *Rudolph Hofbauer* i *Sebastianos* roll doku-menterade sig såsom en i allo betydande ackquisition.

Anteros.

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. teatern.

- Okt. 1, 14. Tschaiowsky: *Eugen Onegin*.
 2. Thomas: *Mignon*.
 3. Meyerber: *Nordens stjärna*.
 4, 11. Auber: *Fra Diavolo* (Matiné).
 4, 7, 10, 12. Puccini: *Madame Butterfly*.
 5. Verdi: *Den vilseförda*.
 6. Mozart: *Figaros bröllop*.
 8. Gounod: *Romeo och Julia*.
 9, 11. Eugen d'Albert: *Låglandet* (Tiefland). Musikdrama i ett förspel och 2 akter efter A. Guimera af *Rudolf Lothar*. Öfvers. af *Sven Nyblom*. (Marta, Nuri: fru *Lizell*, frk. *Hesse*; Pepa, Antonia, Rosalia: frkn. *Lagergren*; Hulting, fru *Mandahl*; Sebastiano, *Pedro*, *Nandi*, *Tommaso*, *Moruccio*: hrr *Strömberg*, *Nyblom*, *Lennartsson*, *Sjöberg*, *Stiebel*.)
 13. Eugen d'Albert: *Låglandet* (Marta, Nuri: fru *Schjerven*, frk. *Larsén*; Sebastiano, *Moruccio*: hrr *Forsell*, *Oscár*).

Oscarsteatern.

- Okt. 1—14. J. Clerice: *Flickorna Jackson*.
 9, 11. *Niniche* (Matiné).

Musikal. akademien.

- Okt. 6, 14. Konserter af miss *Kathleen Parlow*; biträdande pianist: *Mr Charlton Keith*.
 8. Konsert af fru *Aino Ackté*. Ackompanjator: frk. *Märtha Ohlson*.
 9, 12. Konserter af kammarsångaren *Alexander Heinemann*. Biträdande ackomp.: fru *Lina Coën*.

*) Väl ännu ej glömd af stockholmarne sedan hennes anställning vid vår kgl. operascen för femton år sedan.

Det må erkännas att arbetsordningen vid operan och det goda resultatet deraf under den nya regimen är aktningsbjudande. På kortare tid än två månader har två betydande nyheter, »*Madame Butterfly*» och »*Tiefland*» samt en repris, så godt som nyhet äfven den, nämligen »*Nordens stjärna*», gått öfver scenen och de båda förstnämnda dertill med dubbel besättning af hufvudpartier. För utförandet af *Puccinis* och *Meyerbeers* ofvannämnda verk ha vi redogjort i föregående nummer äfvensom i det sista för textinnehållet i d'Alberts »*Tiefland*», som här fick titeln »*Låglandet*» i öfverensstämmelse med den tyska operan. Med handling efter en spansk dram. af A. Guimera, är den i nyare deklamatorisk, dialogisk stil, ej en gång versifierad, och handlingens innehåll veristisk med skarpa lidelser och djupt tragiska moment, men äfven inblandade komiska element, såsom de tre tjänstflickornas uppträdande och deras scen med mjölnardrängen. Äfven *Sebastianos* sång vid gitarren, hvori bondfolket instämmer, bär drag af den komiska operan, äfven i fråga om musiken, hvilken från denna lånat ett och annat i populärt melodisk stil, såsom vid *Sebastianos* samspråk med *Pedro* i förspelet och vid flickornas uppträdande. En och annan gång förekommer korta talade dialoger. Med det tragiska innehållet i den på det hela underhållande pjesen, som bjuder på rätt mycken omväxling, försonas man till slut, oaktadt det hemsona mordet på bofven i stycket, då i olikhet med andra veristoperor, de båda älskande »få hvarandra» såsom det skedde »i den gamla goda tiden.» Tonsättaren begagnar sig ej af ledmotiv i egentlig mening, men en och annan tonstrof upprepas mer än en gång till tecknande af situationen, såsom t. ex. klarinettens herdemelodi som höres från scenen i förspelets början. I detta har *Pedro* vackra saker att sjunga, såsom hans hälsning till solen, likaså *Tommaso* vid flera tillfällen, och i sista akten förekommer en verklig kärleksduett mellan *Marta* och *Pedro* med präktig musik i en stegring som påminner om den stora duetten i »*Aida*» mellan *Radames* och *Aida*. Den lilla *Nuris* naivitet är ypperligt musikaliskt tecknad. Vid operans uppförande här, äfvensom i den tryckta texten, är *Nuris* saga om *S:t Mikael* och *satan* utesluten. Musiken till den med sina komiska kvintföljder är emellertid rätt lyckad.

Beträffande utförandet kunna vi endast yttra oss om den första rollbesättningen. Fru *Lizell* uppbar *Martas* tragiska roll mycket förtjenst fulltbåde till sång som spel; *Nuri* hade en i allo intagande representant i fröken *Hesse* och de tre lifliga flickorna skötte sig väl med sin nyfikenhet och sitt hånande af den stackars *Marta*. Herr *Nyblom* gaf en lyckad framställning af herden *Pedro* och som *Tommaso* ut-

märkte sig herr Sjöberg för mer än vanligt ledig och karakteristisk sång. Herr Stiebel gjorde en bra figur af den komiskt lugne och något sträfvande mjölnardrängen Moruccio. Herr Strömberg inlade mycken kraft i Sebastianos, den tyranniske och bofaktige, för Marta passionerade husbondens roll. Herr Lennartsson hade här sitt andra parti, efter hans engagement, i Nandis lilla roll, der hans vackra tenor gjorde sig väl gällande. Uppsättning och dekorationer äro förträffliga. Bergsplattan med de snötäckta fjällen i bakgrunden, der förspelet försiggår, tager sig väl ut och kvarnrummet, der handlingen sedan spelar, är i sitt slag af god effekt. Herr Meissner dirigerade operan säkert och omsorgsfullt. På premiären följde starkt bifall af den väl fyllda salongen jemte flera inropningar af de medverkande. »Låglandet» gafs första gången den 15 nov. i Prag under namnet »Im Tiefland» och gjorde då ej särdeles lycka men har efter återupptagandet i fjol på Berlins komiska opera, med Maria Labia i Martas roll, gått med stor framgång öfver en mängd tyska scener.

Konserternas antal ha under säsongsens början varit ganska talrika. Vi ha förut omnämmt början af Ludwig Wüllners den 21 sept. Med samma stora framgång som i höstas har den utmärkte sångkonstnären uppträdt hittills tre gånger för fullsatt salong och ännu återstår en fjärde, efter hvilken vi skola redogöra för hans program. En annan tysk sångare i samma stil, hr Heinemann, om hvilken vi förut talat i detta nummer, har på två konserter hittills vunnit stort erkännande för sin på en gång mäktiga och böjliga stämma samt sitt uttrycksfulla föredrag i Löwe-ballader, sånger af Schubert, Brahms, Schumann, Hermann m. fl. I fru Lina Coën från Paris har han haft en lika behaglig som talangfull ackompanjatri. Äfven hr Heinemanns konsertprogram skola vi efter hans sista konsert här omnämna.

Fru Aino Acktës konsert d. 8 okt. i Musikal. akademien gafs för fulltalig och distinguerad publik. I hoflogen syntes prins Carl med gemål och hertiginnan af Dalarne. Den berömda finska operasångerskan visade i fogelarian ur »Pajazzo», Opheliascenen ur »Hamlet» (med Neckens polska) och en konsertvals som extranummer prof på sin konstfulla koloratur, som äfven i höjden tager sig väl fram. Hon sjöng för öfrigt sånger af Hahn, Vidal, R. Strauss, H. Wolff, Sibelius, Järnefelt och Merikanto samt scen och aria ur Melartins nya opera »Aino», en underlig, i dyster folkton hållen komposition. Sångerskan hade i frök. Märta Ohlson en utmärkt ackompanjatri. Hyllningarna af publiken voro mycket varma och togo äfven form af en stor bukett med band i finska färgerna.

Den hänförande unga violinartisten Kathleen Parlow, som i nov. förra året första gången entusiasmerade vår konsertpublik, ger visst en tredje konsert, efter hvilken vi skola redogöra för hennes prestationer denna gång. Hon har nu varit åtföljd af en ung pianovirtuos och god ackompanjator, Mr. Charlton Keith, som för sina pianosoli vunnit bifall af den talrika publiken, hvars förtjusning öfver miss Parlows spel stigit till samma höjdpunkt som förr.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kungl. teatern. Under kammar-sångaren Cornelius' gästspel kommer Wagners cykel »Nibelungens ring» att att gifvas på följande dagar: fredagen d. 16 okt. »Rhenguldet», söndagen d. 18 »Valkyrian», måndagen d. 19 »Siegfried» och onsdagen d. 21 »Ragnarök» hvarvid hr Cornelius kommer att utföra Sigmund i »Valkyrian» och de båda Sigfrid-partierna.

Operans nästa nyhet torde blifva repisen af Adams »Postiljonen från Longjumeau», senast gifven här i april 1894 med danske operasångaren Nordal-Brun som gäst i Chapellou's roll. Madelaine återgafs då af fru Sterky (Möller), Bijou och markisen af herrar Brag och Grafström. »Den stumma», som och väntas upp på scenen gafs senast i nov. 1902 med herr Olof Lemon som Masaniello, i hvilken roll året förut hr Anthes gästade här.

Konserter komma att gifvas här i Musikal. akademien d. 17 okt. af Ludwig Wüllner, d. 22 af hr Alex. Heinemann och d. 28 af violinisten Sven Kjellström i förening med pianisten Alfred Roth, hvilka för två år sedan vid denna tid senast konsertade här, äfven då i nämnda lokal.

Aulinkvartetten ger sin första säsongkonsert d. 26 okt. Programmet upptager stråkkvartetter af Haydn, D-moll, och Beethoven, C-moll samt pianoviolinsonat, B-dur, af Mozart. Hr Franz Larsén har efterträdt hr Sandquist som alt-violinist. För öfrigt äro medlemmarne de samma som sista säsongen, hrr Tor Aulin, Gust. Molander och Rud. Claëson. Lokalen blir K. F. U. K:s nya lokal vid Birgerjarlsgatan. Vidare om de 6 bestämda konserterna skall sedan meddelas.

Konsertföreningens första abonnemangskonsert eger rum den 2 november.

Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande inbjuder svenska tonsättare till sin sedvanliga pristäflan, till hvilken kompositio-

nerna, försedda med motto och åtföljda af ett försegladt kuvert, innehållande kompositörens namn och adress, skola vara inlämnade i Carl Johnns musikhandel här senast den 1 december. Prisen äro tre, å 1,000 500 och 200 kr. Som prisdomare fungera byråchefen P. G. Södermark, Stockholm, musikdirektör Aug. Körling, Ystad, och kapellmästaren vid Lunds universitet, Alfred Berg.

Se vidare annonsen å sista sidan.

Grefvinnan Casa de Miranda uppehåller sig här för närvarande och genomgår gymnastikbehandling. På Aino Acktës konsert såg man henne bland åhörarne.

Sven Scholander är stadd på sin tredje stora resa i de ryska Östersjöprovinserna och möter öfverallt en utomordentlig förståelse. Hans lifliga dramatisering af sångerna och varma humor i återgifvandet af folkvisorna vare sig de äro tyska, franska eller svenska, samt hans mästertliga behandling af lutan få superlativa loford i Riga Tageblatt. Den »svenska bardens» lutaftnar äro till trängsel besökta.

Efter ett kortare uppehåll i Finland, där konserter ges, skall Sven Scholander anträda en större turné till Berlin och Wien.

Borgarskolans serier hade d. 7 okt. invigning i ny lokal, Viktoria-salen vid Tunnelgatan, godtemplarnas nya festivitets-sal. För offentliga, smärre konserter och föredrag visade sig akustiken särdeles lämplig i den smakfullt vackra hörnsalen. Aftnens program var ägnat minnet af Viktor Rydberg och inleddes med ett föredrag af professor Warburg, i hvilket han genomgick den store diktarens skaldskap i synnerhet betonande dettas betydelse för det unga släktet.

Derefter följde en musikafdelning, uteslutande bestående af en del dikter af Rydberg, satta i toner af svenska kompositörer: Wilhelm Stenhammars musik till Snöfrid, Peterson-Bergers »Älfven till flickan», d:r Valentins i enkel stil hållna komposition »Till Österland» (ur Vapensmeden) samt Sibelius' härliga af ett 30-tal gossar jämte manskör sjungna »Athenarnas sång.» Såsom solister medverkade framgångsrikt fruarna Högberg och Kolmodin-Lindsten samt hr Fahlman. Hr Emil Hillberg deklamerade dessutom med stort bifall Grubblaren af Rydberg.

Den intressanta invigningen bevistades af en fulltalig församling och Rydbergsfirandet ländes till heder för de nitiska ledarna, rektor Fischier och d:r Valentin, som både dirigerade och ackompanjerade. I »Snöfrid» ersatte direktör Wiklund orkestern vid flygeln.

Göteborg. På stora teatern har under säsongsens början gifvits dra-

matiska föreställningar. Endast Folk-teatern har bjudit på en musikpjäs, P. Rubens' operett »Miss Hook af Holland». Orkesterföreningen började sin verksamhet 4 Okt. med en populär konsert under hr Stenhammars direktion. Densamma annonserar ifråga om sin konsertverksamhet och entréavgifterna följande. Priset är för »stiftare» 100 kron. årligen med tillträde till alla konserterna (utom benefice-konserter); för medlemmar kostar tillträdet till 5 abonnemangskonserter 15, 10 eller 7 kronor, allt efter olika platser. För innevarande arbetsår äro som solister engagerade operasångaren P. Cornelius, den utmärkte konsertsångaren prof. Oscar Messchaert, konsertsångerskan Julia Culp och prof. H. Marteau. Den 19 sept. gafs här konsert af Ludwig Wüllner och under denna månad konserteras här af miss Kathleen Parlow, Aino Ackté och pianisten mme Avani-Carrera.

Från våra grannland.

Helsingfors 1 aug. — 3 okt. På Brunnshusteatern har under sommaren och till in i denna månad Bodén-Engdahlska sällskapet gästade med till största delen operetter såsom »Tiggarstudenten», Hirschmanns »Musette», här kallad »Konstnärslif», »Wienerblod», »Läderlappen», »Lilla Hertigen», »Lyckoflickan», »Boccaccio», »Pariserlif» samt »Niniche», »Stabstrumpetaren», »Drilléns operett» och en revy, benämnd »Det nya systemet eller förbudslagen i Brackböle». »Sommarflugan» af Ax. Engdahl, Fritz Scheel och K. N—m.

Svenska och Finska teatrarne började med september månad sin säsong och ha af pjäser med musik uppfört »Stockflötarne» (»Tukkijöella»).

Konserterna ha under säsongens början varit ganska talrika. Sådana gäfvos i sept. af sångaren William Hammar, sångerskorna Marie Åkerman, Hanna Granfelt, Aino Tamm och Aino Ackté. Den sistnämnda och förnämsta af dem gaf tre konserter och på hennes program stod en ny, storartad sång »Jubel» af Sbelius (manusk.) till ord ur Ernst Josephsons »Svarta rosor och gula». Vid alla dessa konserter biträddes dir. O. Merikanto som ankompanjator. D. 2 okt. konserterade operasångaren Hjalmar Frey, biträdd af sängkören M. M. och hr Ed. Weidenbrück som ackompanjator. Brüsselkvartetten har fr. 22 sept. till 3 okt. gifvit 5 Beethoven-aftnar; Filharmoniska sällskapet 3 folkkonserter i slutet af september med hr Carl Lindelöf som dirigent. Den 1 oktober började de vanliga populära konserterna i societetshuset. Läraren vid konservatoriet eller musikskolan härstädes, violoncellisten Bror Pettersson, har i

tidningarna tillkännagifvit att han hädanefter kallar sig Bror Persfelt. Under namnet Pettersson-Persfelt konserterade han här i sitt hemland förra sommaren. Till den 5 okt. annonserade Ludwig Wüllner konsert härstädes.

Kristiania 1 sept. — 5 okt. Nationalteatern har under säsongen af pjäser med musik uppfört »Peer Gynt», »Fossegrimen», (den 27 sept. 100:de gången) »Sigurd Jorsalafar» och från slutet af förra månaden, »Den glada änkan». I början af sept. uppträdde å teatern fru Anna Norrie med sina visor och sånger, ackompanjerad af hr Sigurd von Koch, och d. 19 sept. gafs där en symfonikonsert under medverkan af miss Kathleen Parlow enligt följande program: 1 Brahms symfoni N:o 3; 2 Brahms: violinkonsert. 3 a: Schjelderup: »Soluppgång over Himalaya», ur »Offerilden»; b. Brahms: Ungersk dans N:o 5 (K. Parlow); 4 Halvorsen: a. Veslemöj synger»; b. To norske danse (K. Parlow). Lörd. d. 19:de gafs åter symfonikonsert med biträde af miss Parlow, som då ackompanjerades af hr Backer-Lunde.

Centralteatern har under denna tid uppfört »Jackson & C:s döttrar» (»Flickorna Jackson»), »Konung för en dag» med hr Halfdan Rode som gäst samt »Mikadoen» och »Fahlströms teater »En valsdröm» och »Miss Hook af Holland».

I fråga om konserter gafs den 8 sept. af Bocken-Lassen Folkviseafton med luta, den 12 Cally Monrad konsert med biträde af hrr Brandt-Rantzau och Nils Larsen. Den 17 och 19 sept. konserterade här Kathleen Parlow. En märklig konsert föranställdes af Cally Monrad, Karl Nissen, Joh. Halvorsen m. fl. den 24 sept. med uppförande af Griegs efterlämnade verk. Programmet upptog af sådana: 1 Sång: »Taaren», »Dig elsker jeg», »Soldaten», »Den blonde» (komp. 1865—67); 2 Sträckkvartett (a. Sostenito. Allegro vivace e grazioso; b. Allegro scherzando (komp. 1891; 3 Pianostycken: »Hvide skyer», »Tusselaat», »Dansen gaar». (komp. 1891—98; 4 sånger: »På Hammars ruiner», »Jeg elsket», »Simpel sang», »Julens Vuggesang», »Jægeren (1880—89). En Grieg-konsert gafs äfven af Orkesterföreningen d. 20 sept. i St. Hanshaugen. D. 26 konserterade pianisten Brandt-Rantzau, biträdd af pianisten Karl Nissen och fru Cally Monrad; d. 20 gaf Freddie Backer Lunde Visafon, biträdd af Barbara Lassen.

Pianisten Dagmar Walle-Hansen gaf d. 1 okt. en konsert; d. 2 och 5 konserterade hr Alex. Heinemann, biträdd af pianisten fru Lina Coön.

Musikföreningen annonserar för säsongen 6 konserter i Logens stora sal. Bland medverkande utländska artister nämnas sångerskan Tilly Koenen samt violinisterna Fritz Kreisler och Arrigo Serato.

Köpenhamn 1 sept. — 4 okt Kgl. teatern har under denna tid af pjäser med musik uppfört »Carmen», »Lohengrin», Orfevs og Eurydice», »Bajadser», »Faust», »En midsommarnattsdröm», »La traviata», »På Sicilien», »Liden Kirsten», samt balletterna »Toreadoren», »Fjernt fra Danmark» och »Napoli». På sista tiden har Cassino-teatern upptagit Lehárs operett »Mannen med 3 hustrur». Fredriksborgsteatern har haft »Miss Hook af Holland» på programmet. Den 9 sept. gaf operasångaren Christophersen 50-års-jubileum-konsert, biträdd af hr Emil Poulsen, kapellm. Joachim Andersen, frkn Gerda o. Kamma Christophersen och fru Paula Andersen (f. Christophersen). Ludw. Wüllner konserterade här d. 1 o. 24 sept. Den bekante dirigenten Wasili Safonoff gaf den 2 okt. orkesterkonsert med miss Kathleen Parlow som solist. Programmet upptog bl. a. Tschaikowskys »Symphonie pathétique» samt hans violinkonsert.

Från andra land.

Paris. Efter en vintersäsosng utan nyheter uppfördes under sommaren en repris af Lalos balett »Namonna», först här uppförd 1882. Vackra stycken ur densamma ha sedan gifvits på konserter. Därjämte hade efter 175-årig hvila upptagits »Hippolyte et Aricie» af Rameau. En debutant Yvonne Gall gjorde stor lycka som Aricie. Förmågor, sådana som mme Bréval, hrr Delmas och Plamondon innehade öfriga hufvudpartier. En rysk konstnärstrupp gästade ock operan i sommar. För att uppföra Moussorgskys märkliga opera »Boris Godunoff» hade medtagits 90 korister från Moskva, 500 kostymer från Petersburg. Den berömda bari-tonisten Schaleapin som utförde hufvudrollen åtnjöt 10,000 frcs i gage pr dag. Därjämte gafs Rimsky-Korsakows »Schnegurotschka», ett verk som sjöngs af Opéra comiques elittrupp: Marguerite Carré, Marie de l'Isle, Lamare, Cazeneuve etc. På Opéra Comique har ock återupptagits bankir Camondos »Clown» med Geraldine Farrar som Zephirine, hvilken roll hon äfven sjöng vil premiären på operan 1906 på Nouveauté-teatern. Detta första uppförande säges ha kostat bankiren-komponisten 400,000 francs.

Sigrid Arnoldson har nyligen gästade i Kassel och skördat rikt bifall.

Wiesbaden. Dalmores, tenorstjärnan vid Hammerstein Manhattan-opera i New York, har med utomordentlig framgång gästade här som Don José i »Carmen».

Dödsfall.

Agrenjew, Slaviansky, »den ryske barden», afled i Rustschuk i slutet af sommaren 70 år gammal. Han var då med sin orkester stadd på en turné i Balkanländerna och Österrike. Han har öfverallt gjort propaganda för den ryska folkmusiken och firats som apostel för den slaviska nationalsången. Hans vidsträckt konsertresor sträckte sig ända till Australien.

Fürstner, Adolf, seniorn bland Ber-

lins musikförläggare, afled under sommaren i Nauheim, der han genomgick en kur för hjärtlidande. Han var född 2 jan. 1835 i Berlin; grundade der 1868 sin förlagsaffär och upptog sedan i den Mesers förlag i Dresden (med Wagners »Rienzi», »Holländaren» och »Tannhäuser»). Han egnade sig mycket åt förläggande af dramatisk musik, på senare tid särskildt i gemenskap med Rich. Strauss, hvars nyaste verk »Elektra» efter »Salome» af honom förvärfvats. Äfven italienska och franska komponister (Leoncavallo, Massenet etc.) har han infört i den tyska musikhandeln.

Gottschalg, Alexander, Wilhelm, berömd orgelspelare, hoforganist och lärare, f. 14 febr. 1827 i Mechelrode, (v. Weimar) afled d. 31 maj i Weimar. Han var fr. 1865 redaktör för musiktidningen »Urania» (orgel) och 1885—97 för musiktidningen »Chorgesang». Han har äfven utgifvit »Repetitorium für orgel» (jemte Liszt) och »Kleines Handlexikon der Tonkunst» 1867. G. var intim vän med Liszt och Wagner.

Musikvolontärplatser.

Tre musik-vicekorpraler, fem musikvolontärer och en musikelev erhålla anställning vid K. 2:dra lifregimentet den 1 nästk. Nov.

Sökande, som äro kunniga å musikinstr. af trä, mässing eller trumma, hafva företräde.

Ansökan jämte präst-, läkare kunskaps- och rekommendationsbetyg sändes till Regementskvartermästaren Kapten G. Ros, Linköping, eller Musikdir. And. Nilsson, Norrköping.

(S. T. A. 214457.)

J. LUDV. OLHSSON
STOCKHOLM.
Hamngatan 18 B.

Flyglar. Pianinos och Orgelharmo-
nier af de bästa svenska och utländ-
ska fabriker i största lager till bil-
ligaste priser under fullkomligt an-
svar för instrumentets bestånd.

Obs! Hufvuddepôt för Blüthners
och Rönischs världsberömda
Flyglar och Pianinos.

efter bästa metod, ledande till god tek-
nisk och verkligt musikalisk utbildning,
meddelas af undertecknad till moderat
pris. Anmälan kan äfven ske skrift-
ligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och
3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.
Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården.

Frans J. Huss.

— Svensk Musiktidning. —

Nordiskt Musikblad. — 28:de årg., — för hvarje musikaliskt hem —
utgifves 1908 efter samma plan som förut, innehållande **populär läs-
ning i Musikaliska ämnen, porträtter med biografier** etc. Tidnin-
gen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris 5 kro-
nor pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å **Expeditio-
nen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården, i bok- och musik-
handeln**, å posten och tidningskontor. I **landsorten** bäst å **posten**.

Obs! Nyttan af en musiktidning för musikhildningen i hemmet torde ej
kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förva-
ras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för ut-
gifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklivet är högst och rikast
utveckladt. Svensk musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för mu-
siklivet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Finlands, Norges och Danmarks huf-
vudstäder etc., biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m.

Pristäflan.

**Sällskapet för Svenska
Kvartettsångens befrämjande**

inbjuder svenska tonsättare till täflan om
pris för flerstämmiga kompositioner för
mansröster.

Kompositionerna skola vara skrifna till
svensk text efter fritt val utan ackom-
pagnement, förbehållande sig sällskapet
äga- och förlagsrätt till de arbeten,
som blifva prisbelönade. Täflingsprisen
äro tre å respektive 1,000, 500 och 200
kronor. Icke prisbelönad, men lämplig
komposition kan efter öfveienskommelse
inköpas, hvarvid rätt att bryta medföl-
jande namnsedel förbehålles.

Prisdomare äro Herrar Byråchefen P. G.
Södermark, Musikdirektören Aug. Körling
och universitetskapellmästaren Alfred Berg.

Kompositionerna skola insändas senast
till den 1 dec. 1908 under adress Carl
Johns musikhandel, Järntorget 78, Stock-
holm St., och skola desamma vara för-
sedda med tydligt skrifvet motto, därpå
afskrift skall finnas å ett medföljande,
försegladt kuvert, innehållande komposi-
törens namn och fullständiga adress.

Stockholm i juni 1908.

STYRELSEN.

(S. T. A. 214426).

Obs.! Värdefull nyhet!

För piano, två händer.

SCHERZO

af **Emil Sjögren**

tillagnadt fru Valfrid B:sson Lind.

Pris 1 kr.

SVENSK MUSIKTIDNINGS EXP.

INNEHÅLL.

Peter Cornelius (med porträtt). —
Alexander Heinemann (med porträtt). —
Musikalisk omvändelse. — Musikbref från
Danmark och Tyskland af Anteros. —
Från scenen och konsertsalen. — Musik-
notiser från hufvudstaden och landsorten,
från våra grannland och andra land. —
Dödsfall. — Annonser.